

Quan dir prou és un prodigi

Víctor Gayà

En la nostra història es poden trobar pocs esdeveniments en què el poble hagi estat tan protagonista, i en què els poders econòmics i polítics hagin anat tan a remolc, com en el cas de les Germanies. I aquesta circumstància converteix aquest episodi en un referent cada cop que el poble fa acció de revoltar-se. Així ho han entès, des del periodisme fins al teatre, molts d'autors des d'Antoni Rovira i Virgili fins a Miquel López Crespí.

Tanmateix, un esdeveniment tan important en la grisa història moderna de Mallorca, fins ara no ha donat la gran novel·la, o el conjunt de novel·les parcials, que mereix. I, fins allà on conec, aquests alçaments populars tampoc a València es poden considerar ben tractats per la narrativa no assagística, si exceptuem l'original *Crim de Germania* de Josep Lozano, una interessant miscel·lània de textos epistolars, documentals i narratius.

Ara, Sebastià Manresa presenta *Temps de prodigis*, una novel·la estructurada en capítols gairebé temàtics i amb tres motius transversals: l'històric de les Germanies, principalment observat des de la rereguarda d'un hospital de campanya; el de la ficció, amb un teixit de relacions amoroses i d'amistat; i el de l'aparició màgica d'un individu que, tot i venir del futur, actua com un més dels personatges del present, sense que arribi a desenvolupar-se ucrònicament o simbòlicament.

En conjunt, aquesta obra, subtitulada de manera un poc pretensiosa *Novel·la de les Germanies a Mallorca*, constitueix una visió humanista d'aquells fets, rixada d'ingredients reivindicatius, ètics i ideològics, i amb un deix constant de desesperança (el narrador, que sap el desenllaç, no pot estar-se de suggerir-ho al llarg de la narració), desesperança que, tanmateix, mai no suposa ni rendició ni caiguda en derrotisme.

Temps de prodigis. Novel·la de les Germanies a Mallorca

SEBASTIÀ MANRESA

El Gall Editor
Pollença, 2012
296 pàgines / 20 euros

L'estil narratiu de Manresa és sobri, sense concessions metafòriques ni a cap altra retòrica, però el seu lèxic és precís i eficaç, i la composició del text brinda una lectura fluida i amena.

Considerada globalment, aquesta novel·la és una interessant aportació a una possible mitologia o èpica nacionals

(tot plegat sigui dit en el sentit més positiu dels termes), però òbviament no és l'obra de gran volada que permeten els esdeveniments. I això, sense tenir en compte alguns trets que en rebaixen la qualitat literària, com ara l'aspre encaix de la seva estructura, la inclusió no ajustada dels elements màgics, i, per una altra banda, algunes expressions vulgars utilitzades pel narrador sense ànim intensificador ("emprenyat"), o altres de poc elegants, com l'abundància de pleonasmes no cercats: "sortir a fora", "allunyant-se lluny", "amable bondat"... així com afirmacions tan evidents com que en el segle XVI per fugir de l'illa "sols ho podríem fer per mar". I encara s'hi ha d'afegir un aspecte més cridaner —en aquest cas no tan atribuïble a l'autor com a l'editor— com són les abundants errades tipogràfiques, idiomàtiques, estilístiques, i fins i tot ortogràfiques que una correcció, ni que fos superficial, hauria pogut evitar.

Malgrat les imperfeccions, aquesta obra aporta, amb una manera fàcil d'accedir-hi, una visió absorbent d'una època marcada per la violència desfermada, i ofereix una perspectiva humana —més que social o bèl·lica— d'un poble que lluita contra la continuada injustícia estatal, i d'una gent que gosa dir prou al poder institucional amb totes les conseqüències.

Sebastià Manresa